

skalken, eller den hans ställe företräder, hos Senatens ordförande; och träffas då öfverenskommelse om tid och ställe för sammanträdet, på sätt ofvan är stadgad.

Sedan öfverläggningen vid gemensamt sammanträde förklarats slutad, skall hvart stånd i sitt rum fatta beslut i ärendet, utan att annat landtdagsärende derförinnan får i ståndet till öfverläggning upptagas.

Senatorn Snellman, hvilkens åsigt delades af Senatorn Friherre Gripenberg, yttrade härvid: –

»Det obehöriga missbruk som vid sednaste landtdag öfvades med ändring af afgifna yttranden borde icke uppmuntras genom uttrycklig tillåtelse att ur protokollet utstryka en hel försiggången öfverläggning. Deraf alstras endast lättsinne och sjelfsvåld i ståndens förhandlingar. Justering föregår vanligen i få ståndsledamöters närvaro och öfverlemnas äfven åt såkallade justeringsutskott, hvilket än ytterligare lättar den godtyckliga behandlingen af protokollet. De tryckta protokollerna från sednaste landtdag innehålla till stor del, yttranden som aldrig blifvit i stånden yttrade, medan en lika stor del af hvad som verkligen yttrats, ur protokollet försvunnit.

Jag får derföre underdånigst föreslå följande redaktion af paragrafens sednare moment: 20

»Anser ståndsmedlem sitt yttrande vara origtigt till protokollet affattadt, må vid justeringen ändring i protokollet med ståndets bifall ske; dock får ändring icke tillåtas af sådant, hvarpå beslutet tydligen grundar sig.»

554 YTTRANDE VID PLENUM 19.II 1866

RA, Senatens arkiv

30

Senatorn Snellman yttrade – att då Wiborgs Hofrätt icke på sätt likväl ske bordt, utsträckt omförmälde yttrande äfven i hänsigt till de inom Hofrättens domkrets befintlige underdomstolar och embetsmyndigheter, ville Senatorn innan, Senatorn i saken afgaf slutligt tillåtande, i afgående bref anbefalla Hofrätten att densamma ånyo företaga och utan dröjsmål med fullständigt utlåtande i ämnet till Kejsarliga Senaten inkomma.

40

555 J. V. SNELLMAN – A. ARMFELT 20.II 1866

RA, A. Armfelts brevsamling

Högvälborne Herr Grefve.

Senatens underdåniga hemställan om upptagande af två kreditivlån af tillsamman 3 1/2 miljon mark afgår med dagens post.

Penningarne skola gifvas hufvudsakligen åt våra exportörer. Lånet skall vara betaldt vid årets slut, 50

Jag vågar förutsätta, att Hans Majestät skall Nådigst bifalla framställningen. Min vörnadsfulla anhållan är, att Högvälborne Herr Grefven höggunstigt ville bringa frågan till afgörande inom några dagar och hafva godheten per telegram underrätta mig om utgången. Ty saken brådskar utomordentligt. Vederbörande behöfva pengar

genast, för att kunna begagna den återstående korrta vintern.

Vår utomordentliga kredit hos Baron Rotschild är ett underverk, som jag ej begriper. I Petersburg begärde man först 12 procent, gick sedan af till 9 % – Rotschild ger pengar till 6 % och bjuder 1 1/2 miljon Thaler!

Den 1:a Mars n(ya) st(ilen) börja vi silfverutvexlingen. Måtte det ske i en lycklig stund! Gud råder. Men jag vågar ännu en gång försäkra, att ingen fara, är förhanden.

10 Vål vore, om Hans Majestäts decision angående Ryska skiljemyntet derförinnan vore här, ehuru den frågan för myntreformen är utan all betydelse. Det *obegränsade* mottagandet i kronans kassor var det svåra. När detta stadgande föll, var det öfriga småsak. Att det Ryska myntet skulle komma att gå med kurs, var gifvet. Och när detta skedde, var en ytterligare säkerhet vunnin.

Ödmjukast åberopande mitt telegram, får jag äran tillägga: det kan hända, att man icke vågar upptaga jernvägslånet till fullt belopp, äfven om det skulle gå. Ty pengarne dragas ur allmänna rörelsen, der de äro ytterst knappa. Bättre icke bygga jernväg alls, än börja Tammerfors banan, utan att kunna sluta.

20 Med utmärktaste Vördnad har jag äran framhärda

Högvälborne Herr Grefvens
aldraödmjukaste tjänare
Joh. Vilh. Snellman

Helsingfors d. 20 Februari 1866.

30 **556** J. V. SNELLMAN – S. H. ANTELL 20.II 1866
ÅAB, Tjusterbysamlingen

Ärade Broder!

Parviainen i Joensuu bjuder ytterligare kredit åt de Karelska församlingarne, naturligtvis under förutsättning af lån af statsmedel.

För min del anser jag denna metod för den bästa. En handlande kan göra sig betaldt – kronan icke. Allmogen kan betala honom i varor. Det är en stor vinning.

40 Beklagligt är dock, att sådane män äro så litet företagsna. Skulle en enda finnes, som köpte t. ex. säckväf, takperton, videbark skulle han kunna föda tusental och förtjena dubbelt, först på mjölet, sedan på sagde varor. När jag talat derom med Parviainen säger han: folket har icke hampa. När jag säger: »köp hampa» – tillägger han: »de hafva icke väfstolar». När man säger: »låt såga bräder» – så svaras: de sakna sågar. »Köp dem»! De kunna icke handtera dem.

Det är visst allt ett elände. Men under fyra missvestår hade något kunnat anskaffas, läras och göras.

Jag skrifver till Parviainen och beder honom främst vända sig till Guvernören.

50 Huru går det med kornutsäde? Detta är den största faran. Ännu vore kanske tid att byta mot sämre råg och få kornet under lås och bom. Skall äfven det köpas kontant af kronan, så är det förskräckligt. Inga medel räcka på sådant sätt till. Vi hafva på 3 år utgifvit 8 miljoner af ungefär 40. Det är en femtedel, säger 1/5 af de tre årens statsinkomst. Och huru mycket deraf bortkastadt! Allt annat står stilla. Omöjligt att